

Valors ètics

dijous 10 de maig de 2018, per filosofem

Encara que no n'hi ha acord pel que fa a definir què són els valors, podem dir que el valors ètics són un conjunt no ben especificat de termes, com ara pau, justícia, bellesa, felicitat, bé, llibertat, igualtat, solidaritat, amistat, autoestima... que denoten entitats abstractes (que no són objectes) i que representen l'ideal, l'haver de ser i no, la realitat tal com és dóna. És per açò que també podem afirmar que els valors ètics o valors morals són "guies" per al nostre comportament. Aquesta "guia" que són els valors ètics ens serveix per a denunciar les carències de la societat on vivim i per a intentar millorar-la. Per exemple, quan diem que la societat ha de ser justa, el que fem és dir que ara la societat no ho és, però podem aconseguir que ho siga. Els valors ètics són, doncs, el nucli de tota moral.

Sumari

- 1. Què són? Definició de 'valors ètics'
 - 1.1 Definició de 'valor'
 - 1.2 Classificació: tipus de valors
 - 1.3 Definició de 'valors ètics'
- 2. Com són? Pluralitat dels valors ètics
- 3. Per a què serveixen? Valors ètics, guies del nostre comportament

1. Què són? Definició de 'valors ètics'

1.1 Definició de 'valor'

Activitat 1: Escribeu, en una diapositiva, la **definició de "valor"** que n'hi ha en el següent text i afegeix-li una imatge:

Valorem i ens valorem. Valorem les accions, valorem les persones del nostre entorn i valorem els objectes que ens envolten; simultàniament, les altres valorem les nostres accions i valorem la nostra persona. **Els humans no sabem viure sense valorar;** no tenim una actitud indiferent i passiva davant la realitat, sinó que la sentim com a bella o lletja, com a bona o dolenta, com a agradable o penosa, com a noble o vil.

Atribuïm un valor a una **acció** quan afirmem que és bona, atribuïm un valor a una **persona** quan diguem que és bella, atribuïm un valor a un **objecte** quan afirmem que és útil. Però les qualitats bona, bella i útil aplicades a una acció (per exemple, ajudar un amic), a una persona (per exemple, la Maria) o a un objecte (les meves esportives) no són visibles com ho són les accions o les persones, ni es poden tocar com es poden tocar els objectes.

Un **valor** és, doncs, una **qualitat**, una propietat o un tret que, atribuït a accions, persones o objectes, **justifica una actitud positiva i preferencial** vers ells.¹

1.2 Classificació: tipus de valors

Activitat 2: Escribeu, en una diapositiva, els **tipus de valors** que indica el següent text i afegeix-li una imatge:

Avui es segueix parlant de **valors en l'àmbit de l'economia**: són ben coneguts els valors que es cotitzen en les diferents borses del món. Però el mot ha traspassat aquest àmbit i s'usa per a designar realitats apreciades i, com en el camp de l'economia, més aviat escasses.

Així, estem parlant de **valors estètics** quan afirmem que aquesta peça musical és bonica (un conjunt de notes rep un "plus", el qualifiquem positivament); de **valors intel·lectuals** quan la professora o el professor afirma que aquesta alumna o aquest alumne és molt brillant; de **valors vitals** quan afirmem que la nostra amiga o el nostre amic té molta bona salut; de **valors ètics** quan exigim més igualtat a l'hora d'organitzar la nostra convivència; de **valors religiosos** quan qualifiquem de sagrat un ritual o

cerimonial; de **valors polítics** quan reclamem participació i el diàleg. Sovint, però, les fronteres entre aquests àmbits no són nítides: el valor de la llibertat, per exemple, té aspectes intel·lectuals, ètics i polítics.²

1.3 Definició de 'valors ètics'

Activitat 3: Escriu, en una diapositiva, **què són els valors ètics** segons el següent text i afegeix-li una imatge:

Molts **objectes** poden ser valuosos per a nosaltres, tant objectes naturals (l'aigua o l'aire), com objectes artificials (unes esportives o un ordinador). Però aquestes valoracions **no pertanyen a l'àmbit de l'ètica**, són valoracions que consideren la utilitat o altres aspectes de certs objectes. Igualment, podem afirmar que una **persona** és elegant, àgil o objectiva, i podem qualificar una acció d'eficaç, enriquidora o oportuna, **però encara no hem parlat de valors que pertanyen a l'àmbit de l'ètica**. Què és el que tenen d'específic i de més propi els valors ètics?

El que tenen de més propi els **valors ètics** (o, si volem, els valors morals) és l'**imperatiu d'acció** que comporten, és a dir, són uns valors que **se'ns imposen com a pautes** de la nostra acció. Els valors ètics, poden no coincidir amb els nostres desigs, però veiem que **hem d'intentar realitzar-los** si no volem perdre categoria com a persones que som. No tenim cap obligació de ser una persona bella, àgil o simpàtica, però tota persona està moralment obligada a ser justa. Els valors ètics, a diferència dels que no ho són, **depenen de la llibertat humana**: una persona pot no ser justa, tot negant l'exigència universal de justícia. I perquè depenen de la llibertat, els valors ètics **només poden atribuir-se a les persones, no a les coses**: un paisatge pot ser bell però no just, unes esportives poden ser còmodes però no bones en sentit moral.

Tots els valors comporten un haver de ser: és desitjable ser alegre, ser enèrgica, ser útil, ... Però els valors ètics, a més d'aquest haver de ser **impliquen un haver de fer**, són una prescripció o norma que hem de complir.³

Aquest [vídeo sobre l'amicat](#), realitzat per alumnes de 3r d'ESO de l'institut de la Sénia està prou bé.

2. Com són? Pluralitat dels valors ètics

Activitat 4: Clica en el següent enllaç "[Valors i valors ètics](#)" i escriu, en una diapositiva, **què és la pluralitat dels valors ètics**; i afegeix-li una imatge

[Vídeoclip realitzat per l'alumnat de 2n d'ESO](#) en el marc del projecte de les matèries de tutoria i cultura i valors ètics "Connectant Mons. Drets sense fronteres". Curs 2016-2017

3. Per a què serveixen? Valors ètics, guies del nostre comportament

Activitat 5: Per a què ens serveixen els valors ètics? Escriu la resposta en una diapositiva i afegeix-li una imatge. El següent text et pot servir per a contestar la pregunta:

Els valors se'ns presenten **com a pautes de la nostra actuació**, els valors són una **guia del nostre comportament**. Representen allò pel qual val la pena lluitar i que, si no som persones indiferents, apàtiques o febles, farem tot el que puguem per aconseguir-los.

Com les brúixoles, els valors **marquen el nord**, un nord que exerceix en nosaltres cert **magnetisme** i que, a la vegada, ens mostra un camí valuós. I com les brúixoles, els valors són **bipolars**, tenen dues vessants o pols: un pol positiu i un pol negatiu. El **pol positiu** és pròpiament el valor; el **pol negatiu** és un **antivalor** o un **disvalor**: un mal, una injustícia que cal evitar.

No tenir valors vol dir estar a mercè dels vents, no tenir punts de referència, perdre el rumb.⁴

Activitat 6: Clica en el següent enllaç [Valors: els que són, els que haurien de ser, tria un valor ètic i escriu una faula](#) per a explicar-lo seguint el procediment que trobaràs en el següent enllaç "[Com escric una faula?](#)". L'extensió de la faula ha de ser, com a mínim, de mitja pàgina

Notes

¹ Tret de la web Filòpolis "[Què són els valors](#)" i modificat amb llenguatge inclusiu

² Tret de la web Filòpolis "[Valors i valors ètics](#)" i modificat amb llenguatge inclusiu

3 Tret de la web Filòpolis "[Valors i valors ètics](#)" i modificat amb llenguatge inclusiu

4 Tret de la web Filòpolis "[Valors una brúixola per anar per la vida](#)" i modificat amb llenguatge inclusiu